

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

75. Tour de Pologne Narodowy Wyścig Niepodległości

>>> str. 3

SPACERY PO REGIONIE

Z wizytą w prezydenckiej rezydencji

>>> str. 6-7

PRZYSTANEK HISTORIA

O ósemce, która była jedyнкą

>>> str. 8-9

Bezpieczne wakacje

>>> str. 4-5

Jedźmy razem

Lato w pełni! Jedni już odpoczywają lub planują urlopy, inni pochłonięci są codziennymi obowiązkami. Aura niewątpliwie sprzyja realizacji rozpoczętych przez Tramwaje Śląskie S.A. prac modernizacyjnych. Jednocześnie prowadzone są skomplikowane procedury związane z zamówieniami publicznymi, które pozwolą rozpocząć kolejne zadania w ramach „Zintegrowanego projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”. Bardzo ważnym krokiem w realizacji tego unijnego projektu jest podpisana 29 czerwca br. umowa pomiędzy spółką Tramwaje Śląskie S.A. i firmą Pesa Bydgoszcz SA na zakup minimum 35 nowych, wieloczołowych tramwajów.

Tak czy inaczej, życie mieszkańców naszego regionu toczy się w wakacyjnym rytmie, o czym staramy się pamiętać w tym wydaniu miesięcznika. W sposób szczególny polecam artykuł na temat bezpieczeństwa w wakacje, w którym policja udziela ważnych porad dla osób podróżujących, wypoczywających poza domem czy w miejscu zamieszkania. Warto zapoznać się z tymi wskazówkami i wziąć je sobie do serca – mogą nas one uchronić od utraty majątku, zdrowia czy nawet życia.

Jak co miesiąc, zapraszam do kolejnego spaceru po naszym regionie. Tym razem proponujemy wyprawę do rezydencji Prezydenta RP w Wiśle – może to być świetna okazja do lekcji historii przy okazji przypadającej w tym roku 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Ponadto zachęcam do wędrowki w czasie i podróży „ósemką” – nieistniejącą już linią tramwajową, której poświęcony jest tekst w cyklu „120. rocznica uruchomienia pierwszej elektrycznej linii tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej”.

W lipcowym numerze nie zabrakło miejsca na bieżące informacje i wakacyjne zaproszenia. Wśród nich na pierwszy plan wybija się jubileuszowy, 75. Tour de Pologne. W województwie śląskim odbędą się aż cztery etapy. Początek wyścigu 4 sierpnia – ze startem i metą w Krakowie, a już 5 sierpnia, z metą w Katowicach przy Spodku. Jestem pewien, że nasz region reprezentuje się w tej prestiżowej imprezie sportowej wspaniale!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Pesa dostarczy tramwaje

W ramach unijnego projektu inwestycyjnego spółka Tramwaje Śląskie S.A. kupi minimum 35 nowych, wieloczołowych tramwajów, które wyprodukuje Pesa Bydgoszcz SA. 29 czerwca br. obie strony podpisały stosowną umowę.

Ze strony producenta umowę sygnował Członek Zarządu spółki Pojazdy Szynowe Pesa Bydgoszcz SA Sławomir Piątek, zaś ze strony zamawiającego Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik oraz Członek Zarządu Spółki Henryk Kolender.

– Cieszymy się, że bydgoski producent uporał się z zawirowaniami wokół firmy i udowodnił swoją gotowość do realizacji naszego zamówienia. Liczymy, że prace produkcyjne będą przebiegać sprawnie, trafią do nas tramwaje w pełni spełniające nasze oczekiwania i kontrakt zostanie zrealizowany w ustalonym terminie – podkreślił Prezes Bolesław Knapik.

Zgodnie z zapisami umowy, zamówienie podstawowe obejmuje dostawę 35 nowych tramwajów, z czego 8 dłuższych (o długości ok. 32 metrów) oraz 27 nieco krótszych (o długości ok. 25 metrów). Umowa dopuszcza również opcjonalnie zamówienie dodatkowo do 5 wagonów krótszych.

Tramwaje mają być wyposażone m.in. w klimatyzację przedziału pasażerskiego, gniazda USB dostępne dla pasażerów, moduły Wi-Fi, monitoring, głosowy i wizualny system informacji pasażerskiej, ułatwienia dla osób niepełnosprawnych i nowoczesny, energooszczędny napęd. Wagony w większej części długości będą niskopodłogowe. W tym zakresie Pesa zaoferowała 75% niskiej podłogi w wagonach dłuższych i 65,5% w wagonach krótszych. Zgodnie z przyjętym harmonogramem pierwszy nowy wagon ma trafić do przewoźnika w drugiej połowie 2019 roku.

Bydgoski producent, który w poprzednim projekcie inwestycyjnym dostarczył do spółki Tramwaje Śląskie S.A. 30 wagonów serii 2012N, był jednym z dwóch oferentów, starających się o zamówienie. Drugim było konsorcjum firm Solaris Tram i Stadler Polska, które jednak – w wyniku błędów formalnych – zostało wykluczone z przetargu.

Andrzej Zowada

Od prawej strony stoją: Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik, Członek Zarządu spółki Pojazdy Szynowe Pesa Bydgoszcz SA Sławomir Piątek, Członek Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Henryk Kolender

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

75. Tour de Pologne®

Narodowy Wyścig Niepodległości

Fot. Szymon Gruchalski

Jubileuszowy 75. Tour de Pologne zbliża się wielkimi krokami. Wyjątkowy wyścig, bo przypadający w stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości, rozpocznie się 4 sierpnia w Krakowie, a zakończy 10 sierpnia w Bukowinie Tatrzańskiej. W województwie śląskim odbędą się aż cztery etapy.

W tegorocznym Tour de Pologne wystartuje 18 najlepszych zawodowych grup świata należących do UCI World Teams, a także cztery zespoły z dzikimi kartami, w tym reprezentacja Polski oraz CCC Sprandi Polkowice. Trasa 75. Tour de Pologne UCI World Tour prowadzi przez południową Polskę. Początek zawodów to znakomita okazja dla kolarzy preferujących finisze z peletonu. Pierwszego dnia kolarze będą się ścigać na etapie ze startem i metą w Krakowie. Drugi etap (5 sierpnia) rozpocznie się w Tarnowskich Górach a zakończy w Katowicach przy Spodku. Trzeci dzień (6 sierpnia) też zapowiada się interesująco - tzw. start honorowy zaplanowano na bieżni Stadionu Śląskiego, a metę w Zabrze. Z pewnością warto zapoznać się ze szczegółowym programem poszczególnych etapów (dostępny na stronie www.tourdepologne.pl), bo organizatorzy i gospodarze miast znajdujących się na całej trasie przygotowali dla kibiców sporo atrakcji. 7 sierpnia peleton wjedzie w góry, a na trasie etapu z Jaworzna do Szczyrku znajdują się cztery górskie premie – w tym dwie na Przełęczy Salmopolskiej. Piąty dzień to pagórkowaty etap z metą w Bielsku-Białej, a szósty i siódmy etap to przepiękne górskie trasy w tatrzańskiej scenerii. Decydujące rozstrzygnięcia zapadną w Bukowinie Tatrzańskiej.

Tour de Pologne od wielu lat włącza się w obchody ważnych, historycznych rocznic. Z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległo-

ści oraz 90 urodzin wyścigu organizatorzy zainicjowali projekt Roadshow Tour de Pologne. Mobilne muzeum Tour de Pologne, z multimedialnymi prezentacjami, przenosi zwiedzających w czasie do początków kolarstwa na ziemiach polskich, pokazując jak zmieniała się ta dyscyplina sportu, a także obrazuje wkład kolarzy w historię Polski. Mobilne muzeum będzie można odwiedzić w czasie Tour de Pologne, będzie ono bowiem obecne na metach poszczególnych etapów.

Tradycyjnie, oprócz głównego wyścigu, odbędą się imprezy towarzyszące. 10 sierpnia w Bukowinie Tatrzańskiej zostanie rozegrany TAURON Tour de Pologne Amatorów.

Nową formułę zyskuje w tym roku Mini Tour de Pologne, który staje się częścią międzynarodowego programu Kinder+Sport w 28 krajach. Motywem przewodnim tegorocznej edycji Kinder+Sport Mini Tour de Pologne ma być ra-

dość i dobra zabawa, dlatego najmłodszy w wieku 7-12 lat wystartują w rowerowej paradzie w towarzystwie ambasadorów Kinder+Sport: Moniki Pyrek, Pawła Korzeniowskiego, Piotra Gruszki czy Sebastiana Świdarskiego. Dla bardziej doświadczonych (11-14 lat), zrzeszonych w klubach, z licencjami, odbędzie się wyścig kolarski – Kinder+Sport Mini Tour de Pologne CUP. Parady i wyścigi odbędą się w pięciu miastach – Krakowie, Katowicach, Zabrze, Szczyrku i Bielsku-Białej. Start jest bezpłatny. Zapisy zakończyły się 27 lipca br., jednak istnieje jeszcze możliwość zgłoszenia swego udziału w biurze zawodów w dniu wyścigu, o ile nie zostanie przekroczony limit dostępnych miejsc.

(red)

Zmiany w organizacji ruchu drogowego

KZK GOP informuje, że na czas trwania poszczególnych etapów 75. Tour de Pologne – 5, 6 i 7 sierpnia br. – zostaną wprowadzone zmiany w komunikacji miejskiej na terenie miast znajdujących się na trasie przejazdu kolarzy. Szczegółowy wykaz zamieszczony został na stronie www.kzkgop.com.pl. Informacje dotyczące utrudnień drogowych i zmian w organizacji ruchu znaleźć można na stronie www.tourdepologne.pl.

Fot. slaska.policja.pl - Chorzów

Bezpieczne wakacje

Trwa wakacyjna odsłona akcji pod hasłem „Kręci mnie bezpieczeństwo”. To część zainicjowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji ogólnopolskiej kampanii, objętej honorowym patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, w ramach której przez cały rok organizowane są akcje na rzecz bezpieczeństwa w różnych obszarach.

Nad bezpieczeństwem podróżujących i wypoczywających na terenie całego kraju czuwają policjanci, podejmujący rozmaite inicjatywy na rzecz propagowania właściwych postaw i zachowań. Spotkania z dziećmi i młodzieżą, pogadanki, akcje i przedsięwzięcia edukacyjne czy tematyczne zajęcia warsztatowe to tylko część realizowanych działań. Policjanci przygotowali także praktyczny poradnik wakacyjny.

Zanim zaplanujemy wyjazd

Coraz częściej planując urlop korzystamy z ofert internetowych. Można wśród nich znaleźć również ogłoszenia, zamieszczone przez oszustów, którzy proponują nieistniejące miejsca noclegowe, wyludżając pieniądze w ramach zaliczek. Zatem zanim przelejemy pieniądze za pobyt, warto zweryfikować, czy dany podmiot figuruje w bazie urzędu marszałkowskiego, urzędu gminy lub miasta. Poszukajmy obiektu na mapie internetowej, sprawdźmy jego stronę www i opinie osób, które odwiedziły obiekt. Bezwzględnie powinniśmy sprawdzać organizatorów i obiekty oferujące wypocznik dla dzieci i młodzieży. Można to zrobić w internetowej bazie prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej www.wypocznik.men.gov.pl. Znajdują się w niej wszystkie informacje o obozach, koloniach i innych rodzajach wypoczynku. Również w serwisie bezpiecznyautobus.gov.pl

wpisując numer rejestracyjny autokaru, który wiezie dzieci na wakacje, można otrzymać bezpłatną informację, czy pojazd ma aktualne badania techniczne i polisę ubezpieczeniową.

Bezpieczeństwo w podróży

Jeśli planujemy podróż samochodem, sprawdźmy wcześniej jego stan techniczny, ustawienie świateł i wyposażenie. Obowiązkowo w aucie powinna znajdować się gaśnica oraz trójkąt ostrzegawczy, ale warto też zadbać o inne przedmioty, takie jak apteczka czy kamizelka odblaskowa. Z uwagi na wzmożony ruch na drogach, warto przygotować się wcześniej i pomyśleć o drogach alternatywnych. W dłuższą trasę warto wyjechać wypoczętym, najlepiej po 7-8 godzinnym śnie. Analizując czas, w jakim chcemy przejechać zaplanowany dystans, powinniśmy przewidzieć przerwy, które pozwolą nam pokonać zmęczenie i odpocząć od siedzącej pozycji.

Korzystając ze środków komunikacji publicznej, zachowajmy szczególną ostrożność w miejscach, gdzie występuje duży tłok. Podróżując koleją unikajmy pustych przedziałów, starajmy się też nie spać w trakcie podróży. Cenne przedmioty, pieniądze, dokumenty starajmy się trzymać przy sobie. Bądźmy również ostrożni w kontaktach z nieznanymi osobami, zwłaszcza nie przyjmujmy od nich żadnych poczęstunków.

Pozostawienie bagażu bez opieki grozi nie tylko utratą mienia, ale również może spowodować wszczęcie alarmu przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.

Zabezpieczenie mieszkania

Przed wyjazdem pomyślmy również o właściwym zabezpieczeniu mieszkania lub domu. Sprawdźmy czy wszystkie drzwi i okna (również piwniczne i dachowe) zostały zamknięte. Pamiętajmy także o zabezpieczeniu garażu i pomieszczeń gospodarczych oraz zakręceniu zaworów z wodą i gazem. Zastanówmy się, czy gotówka i biżuteria podczas naszego wyjazdu nie będzie bardziej bezpieczna na koncie czy w skrytce bankowej niż w domu.

Poprośmy zaufaną osobę, by podczas naszej nieobecności zaopiekowała się mieszkaniem, pozostawiając jej numer telefonu, pod którym w każdej chwili będzie mogła się z nami skontaktować. Podczas dłuższej nieobecności warto zadbać o to, by w naszej skrzynce pocztowej nie gromadziła się większa ilość korespondencji, która jest dla potencjalnego złodzieja sygnałem, że mieszkanie lub dom stoją puste. Dobrym rozwiązaniem są programatory czasowe, dzięki którym w różnych porach dnia w mieszkaniu zapala się światło, co stwarza pozory obecności domowników.

Wypoczynek za granicą

Planując wyjazd za granicę, postarajmy się jak najwięcej dowiedzieć o kraju, do którego się wybieramy, poznać obowiązujące w nim prawo i lokalne zwyczaje. Sprawdźmy, jakie dokumenty będą nam potrzebne przy przekraczaniu poszczególnych granic i gdzie znajdują się polskie placówki dyplomatyczno-konsularne. Przydatne informacje znajdziemy na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Warto również skorzystać z bezpłatnej aplikacji iPolak, gdzie są m.in. aktualne ostrzeżenia dla podróżujących publikowane przez MSZ. Natomiast rejestracja wyjazdu za granicę za pośrednictwem bezpłatnego serwisu „Odysseusz”, www.odysseusz.msz.gov.pl w razie konieczności ułatwi służbom konsularnym udzielenie pomocy na terenie danego państwa.

Dodatkowym udogodnieniem w podróży może być ubezpieczenie turystyczne, gwarantujące pokrycie kosztów transportu medycznego oraz Europejska Karta Ubezpieczenia.

Jeżeli podczas pobytu za granicą, zostaniemy poszkodowani w wyniku przestępstwa, przede wszystkim powinniśmy powiadomić lokalną policję, a następnie skontaktować się z najbliższą polską placówką dyplomatyczną lub konsularną. W przypadku zatrzymania lub aresztowania również mamy prawo żądać kontaktu z konsulem.

W górach i nad wodą

Spędzając czas w górach lub nad wodą korzystamy jedynie z wyznaczonych szlaków oraz strzeżonych kąpielisk i miejsc wyznaczonych do kąpieli, a rodzaj aktywności dostosujemy do swoich umiejętności i możliwości psychofizycznych.

Przed wyjściem w góry zapoznajmy się z aktualnie panującymi warunkami i prognozą pogody. Zadbajmy o odpowiednie ubranie, obuwie i wyposażenie (np. prowiant i napoje, mapę i kompas, latarkę, podręczną apteczkę oraz telefon komórkowy z naładowaną baterią i zapisanymi numerami alarmowymi). Wchodząc do wody, zwracamy uwagę na znaki i tablice informacyjne. Przestrzegajmy regula-

Fot. slaska.policja.pl - Bytom

Bytomscy stróże prawa z Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu gościli dzieci biorące udział w półkoloniach organizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 w Bytomiu.

minu kąpieliska, stosujemy się również do uwag i zaleceń ratownika. Unikajmy kąpieli po spożyciu alkoholu, po wyczerpanym wysiłku fizycznym lub bezpośrednio po posiłku, zachowajmy również ostrożność podczas kąpieli po długotrwałym przebywaniu na słońcu. Korzystajmy tylko ze sprawnego i właściwie wyposażonego (np. w kamizelki ratunkowe) sprzętu pływającego. Zwracajmy szczególną uwagę na bawiące się na brzegu dzieci.

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży

Wakacyjna bez troska sprzyja różnego rodzaju zagrożeniom, na które narażone są dzieci i młodzież. Pamiętajmy, że urlop nie zwalnia rodziców i opiekunów z odpowiedzialności za bezpieczeństwo naszych pociech. Dlatego w tym okresie szczególnie należy zapewnić im opiekę i zainteresowanie, w maksymalnym stopniu uczestnicząc w spędzaniu przez nie wolnego czasu. Warto porozmawiać z dzieckiem o bezpiecznych zachowa-

niach podczas wypoczynku, uczulić na zagrożenia związane z kontaktami z nieznanymi osobami, nieprzestrzeganiem zasad ruchu drogowego (np. podczas jazdy rowerem) czy sięganiem po różnego rodzaju używki. Zainteresujmy się, z kim nasza pociecha spędza czas poza domem.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z Policją zachęcają również, aby na wakacyjny wyjazd „wziąć” ze sobą bezpłatną aplikację „Moja Komenda” - mobilną usługę, która ułatwia lokalizowanie komend i komisariatów Policji. Aplikacja zapewnia każdemu użytkownikowi szybki dostęp do informacji o adresach i numerach telefonów policyjnych obiektów. Dzięki temu będąc nawet w miejscu, którego dobrze nie znamy, z łatwością odnajdziemy najbliższą jednostkę policji i skontaktujemy się z nią jednym kliknięciem.

„Moja Komenda” dostępna jest na telefony z systemem iOS oraz Android. Można ją bezpłatnie pobrać w App Store i Google Play.

Usługa została przygotowana z myślą o osobach, które kontaktują się z Policją w sytuacjach innych, niż te zagrażające życiu lub zdrowiu. W nagłych przypadkach należy korzystać z numerów alarmowych 112 lub 997.

Innym narzędziem przydatnym w poprawie bezpieczeństwa nie tylko w okresie wakacji jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, zaprojektowana tak, aby bezproblemowo mógł z niej skorzystać każdy obywatel.

Za pomocą interaktywnej strony internetowej można przekazywać informacje o zagrożeniach występujących w okolicy. Wszystkie z nich są sprawdzane przez Policję, a potwierdzone – nanoszone na mapę, podobnie jak informacje o zagrożeniach pochodzące z policyjnych systemów informatycznych. Użytkownicy mapy mogą w każdej chwili sprawdzić, czy w okolicy jest bezpiecznie, a także na bieżąco informować o zaobserwowanych niepokojących sytuacjach. W nagłych wypadkach, które wymagają natychmiastowej interwencji, należy pamiętać o niezwłocznym połączeniu z numerami alarmowymi 997 lub 112.

Źródło: <http://katowice.slaska.policja.gov.pl>

Fot. slaska.policja.pl - Katowice

Katowiccy policjanci biorąc pod uwagę, że wakacje to czas radości, wypoczynku od szkoły, częstsze spotkania z rówieśnikami, wyjazdy w góry i nad morze przygotowali dla uczestników akcji „Lato w mieście” ciekawe zadanie do wykonania. Za pomocą krótkiej scenki opracowanej na podstawie fragmentu książki „Mali bohaterowie” autorstwa Barbary Gawryluk ćwiczyli jak należy prawidłowo zachować się, gdyby widzieli topiącą się osobę oraz jak wezwać pomoc dzwoniąc na numer alarmowy 112.

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznanymi.

Z wizytą w prezydenckiej rezydencji

Jeśli komuś brakuje pomysłów na wakacyjny wyjazd poza miasto, warto zapoznać się z atrakcjami zielonej części naszego województwa, czyli Beskidu Śląskiego. Celem naszej podróży może być na przykład Przełęcz Kubalonka i Zadni Groń, gdzie znajduje się Zamek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zamek Prezydenta RP jest doskonale wkomponowany w górski krajobraz. Nad wejściem głównym do rezydencji widnieje herb Piastów Cieszyńskich

Na Przełęcz Kubalonka, leżącą na wysokości 761 metrów n.p.m., możemy się dostać samochodem - serpentynową drogą od strony Wisły Centrum lub pieszo - góskim szlakiem zielonym od stacji PKP Wisła Głębcze. Na Przełęczy warto zatrzymać się przy zabytkowym, drewnianym kościółku pw. Świętego Krzyża, który zbudowany został w 1958 roku, z wykorzystaniem materiałów pochodzących z rozebranego w latach 1957-1958 kościoła pw. Świętego Krzyża w Przyszowicach. Warto w tym miejscu wspomnieć, że w Przyszowicach były dwa drewniane kościoły, które zostały rozebrane. Z odzyskanych materiałów wybudowano jeszcze kościół w Borowej Wsi pw. św. Mikołaja. Ten na Kubalonce zbudowany został na zboczu góry i usadowiony na żelbetonowych ławach fundamentowych. Drewniane ściany połączone są na tzw. zakładkę, z zewnątrz pokryte gontem. Wokół nawy i prezbiterium kościoła znajdują się przydaszki, tzw. soboty, które od strony południowo-zachodniej łączą

się z dachem i ogrodzeniem, tworząc sporą werandę i otwartą kruchą wejściową. Na dachu zamontowana jest wieżyczka z hełmem cebulastym, z sześcioboczną latarnią pokrytą gontem. We wnętrzu mieści się ołtarz główny z 1779 roku, z centralnie osadzonym obrazem pt. „Ukrzyżowanie”, ambona z 1697 roku z rzeźbami czterech Ewangelistów, stacje Drogi Krzyżowej z XIX wieku i kamienna kropielnica.

Po przeciwnej stronie drogi, na północnym stoku Kubalonki, zobaczyć możemy kompleks budynków dawnego sanatorium, zbudowanego w latach 1931-1936, a obecnie Wojewódzkiego Centrum Pediatrii „Kubalonka” w Istebnej. W latach trzydziestych ubiegłego wieku był to największy w Polsce obiekt leczniczy, specjalizujący się w leczeniu schorzeń płuc u dzieci i młodzieży. Obiekt wybudowany został w stylu modnego w okresie międzywojnia funkcjonalizmu, w układzie tarasowym, harmonijnie wpisując

się w układ górskiego terenu. Poszczególne budynki nie przekraczają trzech pięter, a nad całością dominuje centralnie ustawiona, osmiokondygnacyjna wieża. Obecny wygląd kompleksu to efekt rozbudowy, dokonanej w 1961 roku, którą zainicjował ówczesny wojewoda katowicki, gen. Jerzy Ziętek.

Kolejnym punktem naszej wędrówki jest Przełęcz Szarcuła. Prowadzi do niej czerwony szlak, będący częścią Głównego Szlaku Beskidzkiego, rozpoczynającego się w Ustroniu a prowadzącego z Kubalonki na Baranią Górę, a następnie przez kolejne szczyty Beskidu Żywieckiego na Babią Górę (1725 m n.p.m.) i dalej - kolejnymi partiami górkami aż po Bieszczady. Po dojściu na Przełęcz Szarcuła schodzimy ze szlaku i kierujemy się na Zadni Groń, gdzie znajduje się Zamek Prezydenta RP. Zwiedzanie rezydencji odbywa się w grupach z przewodnikiem, po uprzedniej rezerwacji w recepcji.

Obecny Zamek Prezydenta RP powstał na miejscu dawnego drewnianego pałacyku myśliwskiego arcyksięcia Ferdynanda Habsburga, wzniesionego w 1907 roku wg projektu arcyksiążęcego zarządcy budowlanego Albina Teodora Prokopa. W 1918 roku budynek został przejęty przez władze polskie i był w dyspozycji Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa II RP. Niestety, pałac spłonął w niewyjaśnionych okolicznościach w 1927 roku. Nowy, murywany zamek w Wiśle wzniesiony został w latach 1929-1930 wg projektu architekta Adolfa Szyszko-Bohusza, jako dar dla ówczesnego Prezydenta Rzeczypospolitej, prof. Ignacego Mościckiego. Obiekt wybudowano całkowicie z funduszy Skarbu Śląskiego i w 1931 roku oficjalnie przekazano go na własność cywilnej kancelarii Prezydenta RP. Budowla usytuowana została po północno-wschodniej stronie masywu Zachodniego Gronia (728 m n.p.m.). Swym układem architektonicznym doskonale wpisał się w górski krajobraz. Z zameczku rozciąga się ciekawa pano-

W tzw. Zamku Dolnym znajduje się hotel z kawiarnią i tarasem widokowym

Na drugim piętrze odtworzono gabinet Prezydenta RP, z zabytkowym biurkiem

W reprezentacyjnym salonie podziwiać można m.in. unikatowe meble z chromowanych rur

rama na Jezioro Czerniańskie z zaporą (dawniej był tu zbieg rzeki Białej i Czarnej Wisłki). Z okien przeszklonej werandy zamkowego tarasu widać również rozległą panoramę Baraniej Góry.

W skład tego funkcjonalistycznego kompleksu wchodzi dzisiaj Zamek Górny - jako właściwa rezydencja prezydencka, z drewnianą kaplicą pw. św. Jadwigi Śląskiej, Zamek Dolny - będący hotelem z ogólnodostępną kawiarnią i tarasem widokowym, oraz Gajówka - z pokojami gościnnymi i restauracją.

Najciekawszą częścią jest niewątpliwie Zamek Górny. Budowlę stanowi podłużnie, łukowo wygięty korpus centralny, ujęty po bokach wysokimi pawilonami, a od strony zachodniej zakończony kształtną wieżyczką. Wejście główne usytuowane jest pośrodku zachodniej fasady - ozdobione jest granitowym portalem z przedstawieniem orła Piastów Książąt Cieszyńskich w koronie Jagiellonów. Do 1938 roku budowla miała płaskie dachy, które później podwyższono i obito miedzianą blachą. Prezydent Ignacy Mościcki po raz pierwszy odwiedził zameczek 21 stycznia 1931 roku. W okresie okupacji, w latach 1939-1945, zamek przejęty został przez władze niemieckie, które utworzyły w nim ośrodek dla oficerów i urzędników III Rzeszy. W 1952 roku, po zniesieniu przez władze PRL funkcji prezydenta, budynek został przejęty przez Urząd Rady Ministrów, a później przekazany został do dyspozycji górników

z KWK im. XXX-lecia PRL z Pawłowic Śląskich. Dopiero w 2002 roku przywrócono zameczkowi funkcję rezydencji prezydenckiej. Ponadto, tak jak przed wojną, udostępniono go do zwiedzania turystom.

Holl główny zwany jest Salonem Pronaszki. Nazwa pochodzi od prof. Andrzeja Pronaszki, który jest twórcą wystroju wnętrza zameczku i projektantem mebli. Holl stanowi główną arterię komunikacyjną, od salonu - werandy dzieli go szklana ściana z szymbami zwanymi „antycznymi”. Salon pełni obecnie funkcje reprezentacyjne, odbywają się tu uroczyste spotkania. Pomieszczenie wyposażone zostało m.in. w unikatowe meble z giętych, chromowanych rur, obitych skórą i pluszem oraz żyrandole zaprojektowane przez S. Bartłomiejczyka. Z werandy przechodzimy do jadalni, w której podziwiać możemy historyczne wyposażenie: stół na szesnaście osób, krzesła, witrynkę, kredens oraz dekoracje z okresu międzywojennego.

Kolejnym punktem na trasie zwiedzania zameczku jest salonik wypoczynkowy z palarnią i z odnowioną polichromią na ścianach. Na parterze znajduje się jeszcze pomieszczenie zwane salonikiem myśliwskim - z kominkiem i barkiem angielskim, a także ekspozycją broni myśliwskiej, zegarem z motywem myśliwskim oraz zdjęciami prezydenta Ignacego Mościckiego podczas polowań. Z parteru przechodzimy na drugie piętro, gdzie odtworzony został dawny gabinet prezydenta. Wyeksponowano tam m.in. zabytkowe biurko z przeszklonymi półkami, a na nim elementy wyposażenia: telefon, maszyna do pisania, świecznik, radio.

Atrakcją prezydenckiej posiadłości jest także tzw. salon kąpielowy, znajdujący się naprzeciw gabinetu. Po-

mieszczenie doświetlone zostało z trzech stron oknami. Na podgrzewanej podłodze ustawiona została wanna z oryginalną armaturą łazienkową, obok znajduje się ciekawa umywalka z lustrem oraz unikatowym, żeliwnym piecem do podgrzewania wody z 1926 roku, wykonanym przez kuźnię żelaza w Ustroniu.

Będąc na terenie Zamku Górnego warto zobaczyć stojącą na jego terenie drewnianą kaplicę pw. św. Jadwigi Śląskiej. Świątynia została zbudowana z modrzewia w 1909 roku, w stylu alpejskim. Jednonawowe wnętrze, zamknięte pięciobocznym prezbiterium, zdobi ołtarz główny pochodzący z pierwszej połowy XVII wieku, z obrazem Drogi Krzyżowej z 1638 roku oraz obrazem Wniebowzięcia i Koronacji Najświętszej Maryi Panny. Ołtarz pochodzi z kościoła w Bystrzycy na Zaolziu. W nawie głównej, po lewej stronie, stoi figura patronki kaplicy - św. Jadwigi Śląskiej - z sakiewką w ręku, która jest darem Jolanty Kwaśniewskiej, żony prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego. Prezydent natomiast ufundował stojącą po lewej stronie nawy chrzcielnicę. Nad chrzcielnicą znajduje się mały krucyfik, wykonany z drzewa oliwnego z relikwiami Ziemi Świętej, będący darem Marii Kaczyńskiej, żony prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Para prezydencka podarowała również mosiężno-srebrne tabernakulum. Darem pary prezydenckiej Bronisława i Anny Komorowskich jest z kolei świecznik na paschał oraz obraz matki Boskiej Ludźmierskiej malowany na szkle. Prezydent Andrzej Duda podarował płaskorzeźbę Szczyrkowskiej Pani i św. Jakuba. Obok kaplicy stoi drewniana, 10-metrowa dzwonnica z 2004 roku, z trzema dzwonami wykonanymi w słynnej pracowni ludwisarskiej Felczyńskich.

Po obejrzeniu kompleksu warto udać się spacerem w kierunku skrzyżowania dróg na Wisłę Czarne i Wisłę Centrum. Tu możemy pójść prosto przez most i skręcić w prawo w Dolinę Czarnej Wisłki, gdzie znajduje się część ścieżki dydaktycznej na Baranią Górę. Ustawiono tu kilkadziesiąt tablic informacyjnych o walorach przyrodniczych tego rejonu. Ostatnim ciekawym miejscem na naszej trasie jest zapora ziemna, usytuowana w miejscu połączenia dwóch źródłowych potoków rzeki Wisły. Budowa zapory trwała od 1967 do 1973 roku i utworzyła zbiornik wodny Wisła Czarne, tzw. Jezioro Czerniańskie. Zadaniem zbiornika jest zaopatrzenie w wodę pitną mieszkańców Wisły, Ustronia i Skoczowa oraz ochrona przed powodzią terenów leżących poniżej. Sama zapora ma długość 280 metrów i wysokość 36 metrów, a jej korona jest deptakiem spacerowym.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Na terenie Zamku Górnego mieści się kaplica pw. św. Jadwigi Śląskiej. Obok znajduje się drewniana dzwonnica, z dzwonami wykonanymi w pracowni Felczyńskich

Cykl, który zatytułowaliśmy „Przystanek Historia” pozwala na wędrowkę w czasie do lat, gdy komunikacja tramwajowa wyglądała zgoła inaczej niż dziś. Cykl powstaje z okazji przypadającej w 2018 roku 120. rocznicy uruchomienia pierwszej elektrycznej linii tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej.

O ósemce, która była jedynką

W ubiegłym miesiącu zakończyliśmy pierwszą część naszego cyklu „Przystanek historia”, w którym śledziliśmy losy śląskich tramwajów i przedsiębiorstw organizujących transport. Dziś zatrzymamy się przy historycznej linii tramwajowej, która przez lata towarzyszyła mieszkańcom aglomeracji niemal od początku istnienia transportu szynowego.

Wagon 105Na-497 relacji nr 8, przybywający z Brzezin Śląskich. Na wiadukcie - lokomotywa Lxd2-366 kolei wąskotorowych PKP. Bytom Pogoda, 1998 r.

Fot. G. Nycz

Chociaż tablice z numerem 8 pojawiły się na tramwajach dopiero w 1926 roku, to sama linia jest dużo starsza. Jej początków można doszukać się już w pierwszych tramwajach na Górnym Śląsku. Trasę z Bytomia przez Pogodę do Szarleja i Piekar pokonywała uruchomiona 27 maja 1894 roku linia parowa.

Pomysł, by poprowadzić linię tramwajową na wschód od Bytomia, pojawił się w latach dwudziestych ubiegłego wieku przy okazji uruchomienia kopalni rud żelaznych „Nowy Orzeł Biały”. Linię oznaczoną rzymską jedynką, której trasa biegła z Rynku w Bytomiu ulicą Krakowską przez Pogodę właśnie do kopalni, otwarto w 1927 roku. Po wojnie, w latach 1952-1958, linię prze-

dłużono do Brzezin Śląskich, a końcowy przystanek zlokalizowano przy granicy z Dąbrówką Wielką. Trasa miała być przedłużana dalej, jednak nie pozwolił na to zbyt wąski wiadukt pod linią kolejową z Chorzowa Starego do Brzezin. Wiaduktu nie przebudowano i przed nasypem kolejowym wybudowano pętlę torową. Pod koniec 1956 roku rozebrano odcinek toru na ulicy Krakowskiej w Bytomiu i od tego czasu tramwaje kursowały ulicą Katowicką.

Od 1926 roku linie tramwajowe oznaczone numerem 8 kursowały na trasach Szombierki - Bytom (po stronie niemieckiej, dzisiejsza linia nr 9), a od 1931 roku na trasie Łagiewniki - Lipiny (po stronie polskiej, dzisiejsza linia nr 17). Na

trasie piekarskiej numer 8 pojawił się pierwszy raz podczas drugiej wojny światowej, kiedy to „ósemka” kursowała na trasie Bytom Pogoda - Szarlej, a od grudnia 1949 roku do centrum Piekar Śląskich.

Jak wynika z dawnych rozkładów jazdy, w latach siedemdziesiątych tramwaje linii nr 8 kursowały na blisko 10-kilometrowej trasie z Dąbrówki Wielkiej przez bytomską Pogodę do Piekar co 17 minut, a kurs w jedną stronę trwał nieco ponad pół godziny. Codziennie obsługiwana była przez pięć pociągów, w dni robocze z doczepami, a w godzinach szczytu obsługę wspomagał jeden dodatkowy pociąg obsługiwany wagonem silnikowym. Taka częstotliwość kursowania utrzyma-

ła się do roku 1980. Wtedy wydłużono ją o... jedną minutę. Pół roku później zlikwidowano linię do Szarleja i linia nr 8 ulokowała swój przystanek końcowy na placu Sikorskiego w Bytomiu. Od tego momentu do obsługi zaprzęgnięto wagony 105N, które wyruszały na trasę co 18 minut. W latach dziewięćdziesiątych kilkakrotnie zmieniano częstotliwość kursowania i wielkość tabo-ru. W styczniu 1990 roku „ósemka” odjeżdżała z przystanku co 15 minut w dni robocze i co 20 minut w dni świąteczne. Pół roku później zaczęła ruszać codziennie co 25 minut. W październiku 1992 roku powrócono do rozkładu z lat osiemdziesiątych, czyli 18-minutowych odstępów, ale tylko na dwa miesiące, bowiem od 18 stycznia 1993 roku „ósemka” odjeżdżała co 25 minut – w dni wolne, a od 20 września – także codziennie. Ten rozkład zaktualizowano dwa lata później, kiedy linię wydłużono do Szkoły Górniczej (obecnie Politechniki Śląskiej). Od tamtej pory tramwaje jeździły co 20 minut. Ten ostatni układ, czyli linia kursująca codziennie co 20 minut i obsługiwana trzema pociągami 1x105N, utrzymał się najdłużej, bo aż do 29 czerwca 2001 roku. Od następnego dnia w dni wolne linia zaczęła kursować co 28 minut, by skoordynować się z linią nr 41. Pod koniec 2002 roku podobny moduł wprowadzono również w dni robocze, a w godzinach szczytu wyjeżdżał dodatkowo, czwarty pociąg, który pozwalał wprowadzić 14-minutową częstotliwość w niektórych godzinach kursowania. Była to najwyższa częstotliwość linii nr 8 w historii.

Wysoka eksploatacja „ósemki” nie trwała jednak długo. Dodatkowy pociąg zniknął z rozkładu jazdy od 1 listopada 2004 roku i od tego momentu tramwaj na tej linii kursował codziennie co 28 minut. Ostatni rozkład jazdy, obowiązujący od 3 grudnia 2005 roku, również zakładał taką częstotliwość kursowania.

Linia nr 8 stała się też na krótko kością niezgody między miastami aglomeracji. W maju 2000 roku, tuż po przejęciu organizowania komunikacji tramwajowej przez KZK GOP, okazało się, że

Fot. G. Nycz

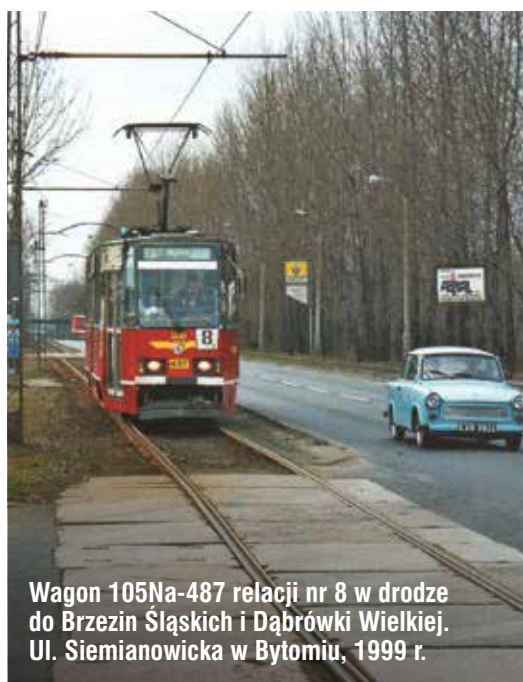
Wagon 105Na-681 linii nr 8, po odjeździe z przystanku początkowego na pętli Politechnika w Bytomiu; w tle Zakład Górniczy „Centrum”, 2004 r.

Piekary Śląskie nie są członkiem Związku, lecz MZKP Tarnowskie Góry i co za tym idzie „ósemka” została bez źródła finansowania. Przez kilkanaście dni KZK GOP ograniczył kursowanie linii nr 8 do jednego pociągu na godzinę, a pozostałe kursy zostały skrócone do pierwszego przystanku poza granicę miasta i nazwane linią nr 39. Do końca maja udało się jednak zawrzeć porozumienie i od czerwca tramwaj wznowił kursowanie według poprzedniego rozkładu. Jak na większości tras tramwajowych, zdarzały się też przerwy w ruchu. Podczas takich przerw na trasę wyjeżdżały autobusy komunikacji zastępczej. Od zawsze tramwaje z numerem 8 wyjeżdżały

z bytomskich zajezdni. W 1949 roku była to zajezdnia Rozbark, później zajezdnia przy ulicy Piekarskiej. Po jej zamknięciu w latach sześćdziesiątych obsługę linii przejęła zajezdnia Stroszek (wówczas nazywana Radzionków), która obsługiwała ją aż do ostatniego dnia jej funkcjonowania. W swój ostatni kurs „ósemka” wyruszyła 31 marca 2006 roku. KZK GOP zdecydował o likwidacji linii, ze względu na jej nierentowność i obsługę trasy tramwajowej przejęły autobusy.

Patryk Mataniak
na podstawie monografii
„Tramwaje górnośląskie”
K. Soidy, Z Danyłuka, P Nadolskiego

LINIE TRAMWAJOWE OBSŁUGUJĄCE TRASĘ Z BYTOMIA DO DĄBRÓWKI WIELKIEJ

Fot. A. Palla

Wagon 105Na-487 relacji nr 8 w drodze do Brzezin Śląskich i Dąbrówki Wielkiej. Ul. Siemianowicka w Bytomiu, 1999 r.

1	Bytom Kopalnia Nowy Orzeł Biały - Rynek - Karb - Miechowice - Rokitnica - Wieszowa / Helenka	(1927-1939)
33	Bytom Kopalnia Nowy Orzeł Biały - Rynek - Zajezdnia	(1939-03.1951)
35	Bytom Zajezdnia - Rynek - Kopalnia Nowy Orzeł Biały	(03.1951 - 26.01.1952)
35	Bytom Zajezdnia - Rynek - Kopalnia Nowy Orzeł Biały - Brzeziny Śląskie	(27.01.1952 - 31.12.1956)
8	Brzeziny Śląskie - Bytom Pogoda - Szarlej - Piekary Śląskie	(01.01.1957 - 03.12.1958)
8	Dąbrówka Wielka - Brzeziny Śląskie - Bytom Pogoda - Szarlej - Piekary Śląskie	(04.12.1958 - 26.04.1979)
8	Dąbrówka Wielka - Brzeziny Śląskie - Bytom Pogoda - Szarlej	(27.04.1979 - 31.08.1980)
8	Dąbrówka Wielka - Brzeziny Śląskie - Pogoda - Bytom plac Sikorskiego	(01.09.1980 - 31.10.1995)
8	Dąbrówka Wielka - Brzeziny Śląskie - Pogoda - plac Sikorskiego - Bytom Szkoła Górnicza (ob. Politechnika Śląska)	(01.11.1995 - 31.03.2006)
39	Brzeziny Śląskie Stare Osiedle - Pogoda - plac Sikorskiego - Bytom Szkoła Górnicza	(22.05.2000 - 31.05.2000)

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

widziane
zza pulpitu

Z tramwaju na ulicę

Fot. Marcin Bulanda

Tym razem, zwracam się nie tylko do tych, którzy tramwajami podróżują, ale także (a może przede wszystkim) do tych, którzy z tramwajami dzielą jezdnię. Choć sytuacji konfliktowych na drogach nie brakuje i zapewne nie zabraknie, a dzisiejszy temat już kiedyś sygnalizowałem – myślę, że warto o nim przypomnieć, przede wszystkim troszcząc się o bezpieczeństwo nas wszystkich.

Nie brakuje na naszej sieci tramwajowej przystanków położonych bezpośrednio na ulicy – i to zarówno takich, gdzie wsiadanie i wysiadanie pasażerów odbywa się wprost z jezdni, jak i wyposażonych w wysepki, stanowiące schronienie i oddzielające podróżnych od bezpośredniej styczności z ruchem ulicznym. Choć systematycznie wprowadzane są różne rozwiązania, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa podróżnych – jak choćby „służby” dla tramwaju przed skrzyżowaniem na ul. 3 Maja w Chorzowie czy „zatoki” tramwajowe na ulicy Sosnowieckiej w Katowicach – nawet najbardziej zaawansowane technologie i rozwiązania inżynieryjne nie zastąpią dostatecznej, zwiększonej czujności i zwykłej wyobraźni.

Wysiadając z tramwaju na jezdnię niezależnie od tego, że drzwi zostały już otwarte – zawsze, ale to zawsze zwróćcie Państwo uwagę na to, co dzieje się na zewnątrz wozu. Wychodząc z naszymi pociekami i zwierzakami – nie wypuszczajmy ich

przodem, podobnie ma się rzecz z osobami o ograniczonej sprawności ruchowej. Mimo wszelkich starań – my motorniczowie nie jesteśmy w stanie przewidzieć, czy kilka sekund po otwarciu drzwi nie pojawi się na drodze pojazd, którego kierujący zupełnie ignoruje tak przepisy, jak i sytuację panującą na drodze. Również z tego powodu apeluję, by nie wyładowywać swojego niezadowolonia, jeżeli tramwaj zatrzyma się na przystanku, a my nie otwieramy jeszcze drzwi – czasami robimy to umyślnie widząc, że zza tramwaju nadciąga potencjalne zagrożenie dla Państwa bezpieczeń-

stwa albo po prostu nie mogą wysadzić Państwa wprost na stojące samochody.

Raz jeszcze apeluję, by energicznie oddalać się na chodnik, bądź – jeśli przystanek do takowego przylega – przejście dla pieszych i nie pozostawać niepotrzebnie na jezdni. Wchodząc na jezdnię przy przystanku tramwajowym – nie wchodzić Państwo bezpośrednio przed jadące samochody, poczekajcie, aż tramwaj znajdzie się na przystanku. Z kolei w przypadku wydzielonych wysepek – na przystanek i z przystanku przemieszczamy się zawsze tylko wyznaczoną drogą. Pośpiech na widok dojeżdżającego do przystanku tramwaju i „skrócenie” sobie drogi mogą mieć cenę zupełnie nieadekwatną do kilku straconych minut.

Kierowcom pragnę z kolei przypomnieć – wypunktowany w ramce – przepis kodeksu drogowego dotyczący przystanków tramwajowych. Co kryje się za suchym językiem prawniczym? Przede wszystkim – wymaganie, aby przewidzieć sytuację na jezdni. Tramwaj dojeżdżający do przystanku położonego na jezdni zapewne się na nim zatrzyma, w związku z czym na jezdni pojawiają się piesi – niekoniecznie świadomi prędkości i drogi hamowania samochodu. To, że widoczne dla Państwa drzwi pozostają zamknięte nie znaczy, że inne nie będą otwarte, bądź nie otworzą się z opóźnieniem, jeśli pasażer dopiero po chwili skorzysta z tzw. programatora.

W sytuacji, gdy torowisko biegnie przy lewej krawędzi jezdni pasażerowie przechodząc z tramwaju na chodnik i odwrotnie przecinają dwa pasy ruchu (jak np. Rudzie Śląskiej Goduli, Wirku, Nowym Bytomiu czy w sosnowieckiej Niwce) – obowiązek zatrzymania się dotyczy nie tylko kierowców na pasie położonym „bliżej” tramwaju, ale na całej szerokości jezdni w obrębie przystanku. Wspomniany przepis dotyczy, co też istotne, nie tylko kierujących samochodami, ale pojazdami w ogóle – a więc w równej z nimi mierze: rowerami, skuterami i motocyklami. Mimo tego, że przepisy jasno wymagają od pieszych przemieszczania się w pobliżu przystanku w wyznaczonych miejscach – pamiętajcie także o tym, że ktoś może wybiec zza stojącego nawet w przeciwnym kierunku tramwaju, który samymi swoimi gabarytami ogranicza Państwa pole widzenia.

Motorniczcy

„Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok oznaczonego przystanku tramwajowego niezajdującego się przy chodniku. Jeżeli przystanek nie jest wyposażony w wysepkę dla pasażerów, a na przystanek wjeżdża tramwaj lub stoi na nim, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszemu swobodne dojście do tramwaju lub na chodnik. Przepisy te stosuje się odpowiednio przy ruchu innych pojazdów komunikacji publicznej.”

Ustawa „Prawo o ruchu drogowym” z dn. 20 czerwca 1997 r. z późniejszymi zmianami, art. 26 ust. 6.

Trzy dni z muzyką alternatywną

Miłośnicy muzyki alternatywnej odliczają dni do rozpoczęcia kolejnej edycji OFF festiwalu. Od 3 do 5 sierpnia, w katowickiej Dolinie Trzech Stawów, wystąpią artyści z różnych zakątków świata. W tegorocznej odsłonie imprezy organizowanej przez Artura Rojka wystąpią m.in. takie sławy jak: Kult, M.I.A, Zola Jesus czy też Grizzly Bear. Na ten czas KZK GOP uruchami bezpłatną linię autobusową, która ułatwi uczestnikom dojazd na wydarzenie.

Dodatkowa linia S1 zacznie kursować o godz. 08:02 3 sierpnia (piątek) i będzie funkcjonować do 5 sierpnia (niedziela). Autobusy będą jeździć w relacji: **Katowice Dworzec (stanowisko nr 5) - Katowice plac Wolności (stanowisko przy Centrum Dentystycznym) - Muchowiec Lotnisko Pole Namiotowe** (przystanek tymczasowy, zlokalizowany przy ul. Lotnisko) - **Osiedle Paderewskiego Trzy stawy** zapewniając częstotliwość kursowania co 15 minut, ze zwiększeniem częstotliwości na co 10 minut w godzinach wieczornych (po zakończeniu koncertów poszczególnych artystów).

Z uwagi na ograniczenie w ruchu drogowym dla potrzeb wyścigu kolarskiego „Tour de Pologne 2018”, w niedzielę 5 sierpnia w godzinach 16:00 - 20:00 autobusy linii specjalnej będą kursować w zmienionej relacji, tj. **Muchowiec Pole Namiotowe - Katowice Wita Stwosza Archikatedra - Muchowiec Pole Namiotowe**. Ponadto tymczasowy przystanek „Katowice Wita Stwosza Archikatedra” zostanie usytuowany przy ul. Wita Stwosza, w rejonie skrzyżowania z ul. Jordana.

Dodatkowo informujemy, że z centrum Katowic w rejon Parku Leśnego (lokalizacja „OFF Festiwalu”) można dojechać z następujących przystanków:

OFF 03 – 05.08 2018 FESTIVAL KATOWICE

- Katowice Dworzec (stanowisko nr 5) - **odjazdy linii nr: S1, 110, 600, 672, 674, 900, 910;**
- Katowice Sokolska - **odjazdy linii nr: 110, 600, 674;**
- Katowice plac Wolności - **odjazdy linii nr: S1, 110, 674.**

Ponadto w dniach od 31 lipca (wtorek) do 6 sierpnia (poniedziałek) z uwagi na demontaż infrastruktury koncertowej oraz brak możliwości przejazdu ul. Francuską (odcinek od skrzy-

żowania z ul. Lotnisko do pętli autobusowej) linia nr 110 będzie realizować przejazdy wszystkimi kursami do przystanku Osiedle Paderewskiego Trzy Stawy, bez obsługi przystanków Muchowiec Park i Muchowiec Pętla.

Szczegółowy program oraz najważniejsze informacje o festiwalu znaleźć można na stronie: www.off-festiwal.pl. Rozkład jazdy komunikacji miejskiej zamieszczony jest na stronie: www.kzkgop.com.pl

PRACUJ Z NAMI

Spółka Tramwaje Śląskie S.A. zatrudni pracowników

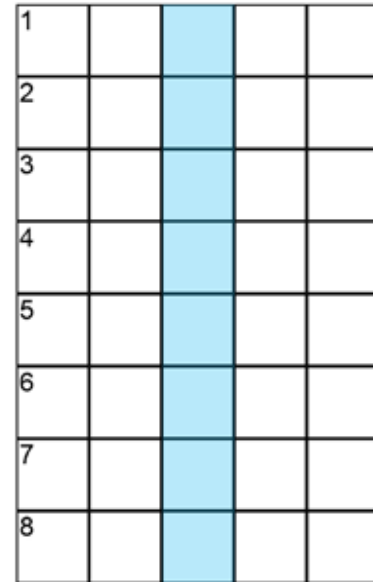
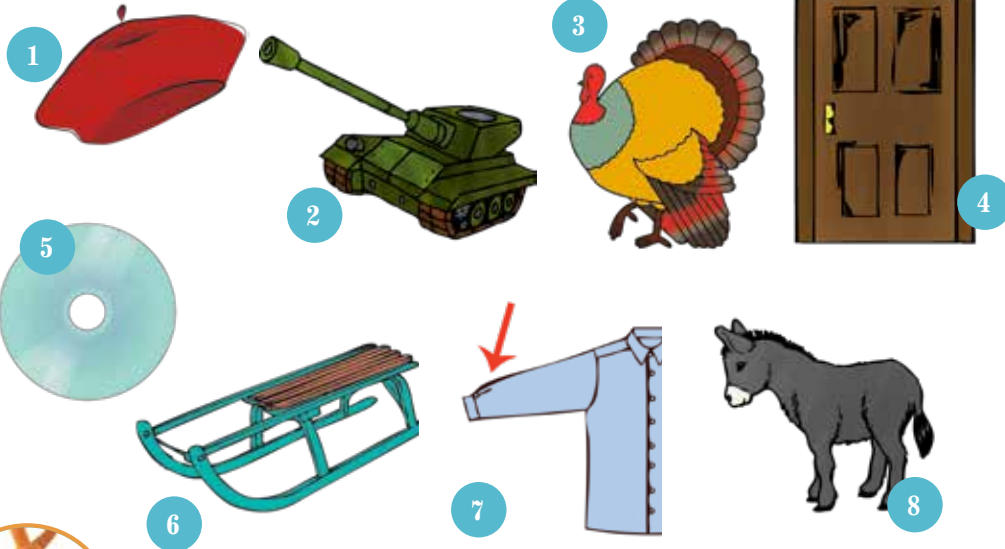
Szczegóły na stronie www.tram-silesia.pl

Warto zamówić reklamę

SPRAWDŹ! TEL. 32 2413 374

Logogryf dla dzieci

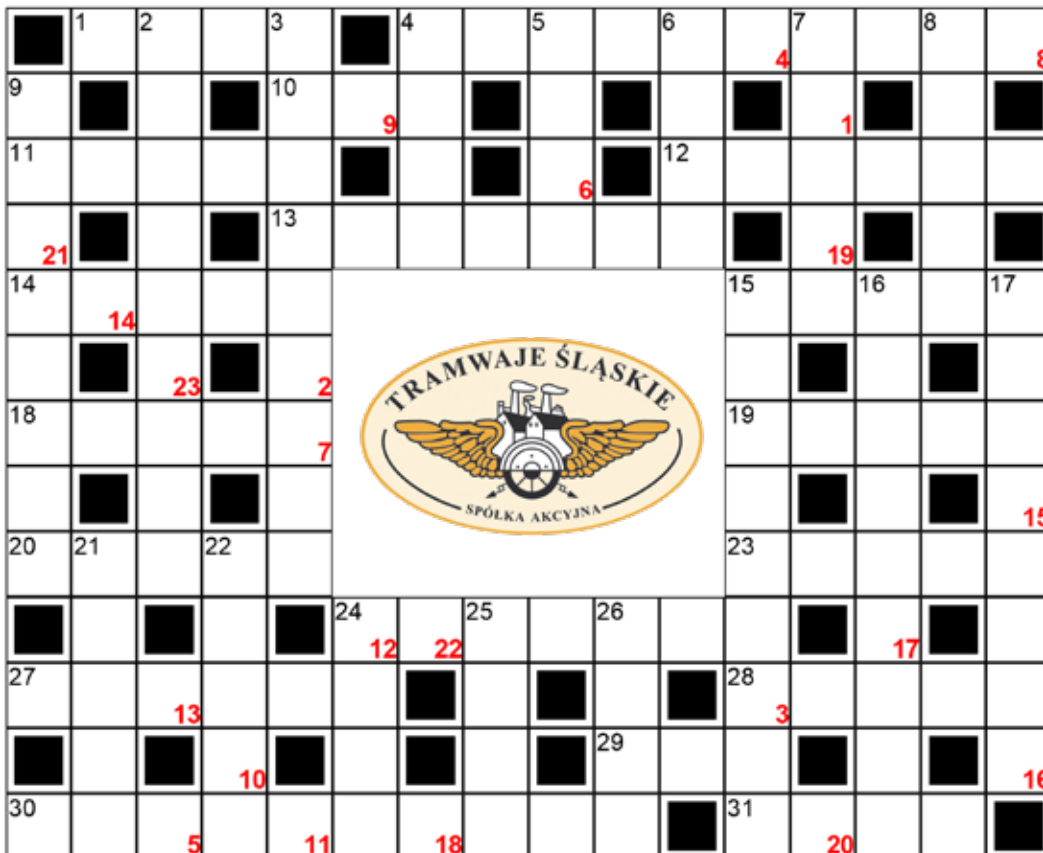

Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie

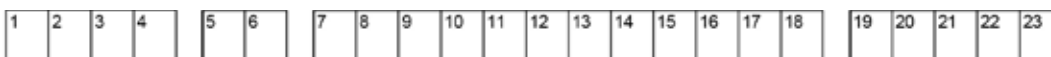

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 sierpnia na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie

POZIOMO:

- 1) kłoda.
- 4) imię Salety.
- 10) przebój, szlagier.
- 11) sztuczne ...
- 12) książka dla śpiocha.
- 13) coś przerażającego.
- 14) wystawa krajowa.
- 15) indyjski asceta.
- 18) gorący trunek.
- 19) buduje workowate gniazda.
- 20) płatne okłaski.
- 23) portret w ramie.
- 24) na głowie zakonnicy.
- 27) „... w Krainie Czarów”.
- 28) wzniesienie śniegu na drodze.
- 29) niski głos kobiety.
- 30) stosowanie terroru.
- 31) pogoda.

PIONOWO:

- 2) twardy cukierek owocowy.
- 3) koleżanka fizyczki.
- 4) wróbel.
- 5) dokuczliwy chłód
- 6) ciastowata substancja.
- 7) badanie opinii publicznej.
- 8) dowód niewinności.
- 9) uczynek.
- 15) straż przednia.
- 16) sprężarka.
- 17) część powieści.
- 21) w bajce z Bolkiem.
- 22) lagier.
- 24) francuska kawiarnia.
- 25) futro z tchórza.
- 26) duchowny z meczetu.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 sierpnia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.